

Lisa 7. Registriandmete analüüs

Üldine selgitus andmevajaduse osas ja eesmärk

Eesti Töötukassa (edaspidi töötukassa) on alates 2017. aastast pakkunud töötust ennetavaid meetmeid, mitteametliku nimega „Tööta ja Õpi“. Alates rakendamise algusest on teenuste kasutus märkimisväärselt kasvanud ning kasvab veelgi, kuna 2023. aasta seisuga puudus Eestis tööealistest inimestest 29%-l erialane haridus, mis ühtlasi seostub teenuste kasutamise kasvuga tulevikus.

Analüüsi fookuses on tööturumeetmed, mis on suunatud töötuse ennetamiseks. Valdavalt on analüüsitava teenuste sihtrühmaks inimesed vanuses 16 kuni pensioniiga (v.a kvalifikatsiooni saamise toetamine ja tööandja koolitustoetus, kus vanuselist piirangut ei ole). Tähelepanu väärib asjaolu on, et juhul kui isik oli teenuse saamise hetkel 16 aastane, siis tänasel päeval on vanem kui nimetatud vanus, mis tähendab seda, et analüüsi ei kaasata 16-aastaste isikute andmeid.

Ennetavate meetmete asjakohasuse, tulemuslikkuse, mõjuulatuse ja jätkusuutlikkuse hindamiseks on vajalik analüüsida, kuidas on eelnevalt ennetavaid teenuseid kasutatud ning millisel määral need vastavad tänaste osalejate vajadustele.

Uuringu läbiviija hinnang ülekaaluka avaliku huvi osas (IKS § 6 lg 3 p 2): Avalik huvi on põhjendatud vajadusega vähendada Eesti tööturгу iseloomustavat oskuslõhet, kohandada ennetavaid teenuseid sihtrühmade vajadustele vastavaks, ühtlasi hinnates nende teenuste mõju ja sobivust tööturu probleemi lahendamisel. Isikuandmete kaitse seaduse (IKS) §6 kohaselt on lubatud isikuandmete töötlemine teadus- ja ajaloouringu ning riikliku statistika vajadusteks ning lõike 5 kohaselt loetakse teadusuuringuks ka täidesaatva riigivõimu analüüsid ja uuringud, mis tehakse poliitika kujundamise eesmärgil ja nende koostamiseks on täidesaatval riigivõimul õigus teha päringuid teise vastutava või volitatud töötleja andmekogusse.

Järgnevalt on välja toodud, millised andmed soovitakse analüüsi hõlmata.

1. Töötukassa andmekogu andmed töötust ennetavatel teenustel osalemise kohta

Märkus: Need andmed edastab Eesti Töötukassa krüpteeritult uuringu läbiviimiseks ühekordselt Tartu Ülikoolile.

Periood: Ajavahemikul 01.05.2017 kuni 31.12.2023 osutatud meetmepaketi „Tööta ja Õpi“ teenused.

Põhjendus: Eesti Töötukassa töötust ennetavate teenuste „Tööta ja õpi“ analüüsi eesmärk on ennetavate meetmete asjakohasust tänaseid osalejaid ja nende vajadusi arvestades ning uurida ennetavate meetmete tulemuslikkust, mõjuulatust ning jätkusuutlikkust. Uuring pakub terviklikku ülevaadet teenuste toimivusest erinevate sihtrühmade lõikes, kasutades nii kvantitatiivseid kui ka kvalitatiivseid andmeid. Fookuses on sihtrühmade spetsiifiliste vajaduste

ja erinevuste kaardistamine, arvestades Eesti tööturu eripärasid, sealhulgas tööjõupuudust, ülekvalifitseeritust ning nõudluse ja pakkumise dünaamikat muutuvas majanduskeskkonnas.

Teenusel osalenud isikuid iseloomustavad taustatunnused (näiteks vanus, elukoht, teenusele saamise tingimused) on vajalikud selleks, et teenuste hindamisel võrrelda, kuidas erineb teenuse kasutatus teenuste sihtrühmade lõikes. Samuti seda, kuidas on teenuseid kasutanud tööturiskis olevad inimesed.

Töötukassa väljastab TÜ-le statistilised andmed teenuste ja teenusel osalejate kohta. Väljastatud statistilised andmed ei sisalda isikuandmeid ega võimalda isikute kaudset tuvastamist. Andmed edastatakse TÜ-le krüpteeritult Eesti Töötukassa failivahetuskeskkonna kaudu, tagamaks andmete turvalisuse ja konfidentsiaalsuse.

Statistika koostamise käigus töödeldakse Eesti Töötukassa andmekogus olevaid isikuandmeid. Andmetöötluse käigus tekkinud isikuandmeid sisaldavad failid kustutatakse neli kuud pärast töö üleandmise-vastuvõtmise akti allkirjastamist ehk augustis 2026 (19.08.2026).

Täpsemalt analüüsitakse:

- statistilise ülevaate saamiseks ennetavatest meetmetest – osalejate, sh sisenejate ja läbinute arvud sotsiaal-demograafiliste tunnuste lõikes (vanus, haridustase, peamine suhtluskeel, tööhõive staatus, sugu, maakond). Tööandjate puhul selgub teenust kasutanud ettevõtete suurus, asukoht, tegevusvaldkond, kasutatavad teenused.
- teenuste läbivusmäärasid sihtrühmades, kus vaadatakse teenuste kasutamise järjestust (kas üks inimene on osalenud erinevatel töötust ennetavatel teenustel ja/või kasutanud sama teenust mitu korda), kestust ja omavahelist seotust eri sihtrühmades, arvestades osalejate sotsiaal-demograafilisi tunnuseid, tööturustaatus ja liikumiste üldist trendi;
- teenuste asjakohasuse, kus võrreldakse, kas töötukassa teenused vastavad tulevastele oskuste vajadustele ja kas arvestatakse OSKA prognoose (nt tasemeõppe toetamisel). Samuti analüüsitakse tööturu ja majanduskeskkonna seoseid ning võrreldakse teenustel osalejate osakaalu valdkondade hõivatute koguarvuga. Teenustel osalemise toetuse suurust ühe inimese kohta on võimalik hinnata suhtena Eesti keskmisse palka, kasutades selleks kas Töötukassa poolt arvatud keskmist toetuse suurust või osalejate arvu ja kogukulu aastate lõikes. Seejärel saab keskmise kulu inimese kohta jagada Eesti Statistikaameti poolt avaldatud keskmise palgaga.
- teenuste tulemuslikkuse, kus antakse ülevaated teenuste osalejatest, sh sisenejatest, lõpetajatest, erialavalikutest ning tuvastatakse võimalikud erinevused eri sihtrühmade vahel (nt madalama haridustasemega vs kõrgema haridustasemega ja erialase haridusega ja erialase hariduseta osalejad, sh sotsiaal-demograafiliste taustatunnustega võrdlevalt).